

RECHTSPRAAK

Tata Steel IJmuiden/werknemer

Werkgever aansprakelijk voor schade na blootstelling aan wit asbest 1965-1971 bij schoonmaken met perslucht van hardingswalsen. MAC-waarde van twee vezel/milliliter niet voldoende om aan zorgplicht te voldoen.

De centrale vraag in deze procedure is of werknemer in de periode 1965-1976 bij en gedurende zijn werkzaamheden aan de hardingswalsen blootgesteld is geweest aan wit asbest afkomstig van asbesthoudende onderdelen van de hardingswalsen en spankranen in een mate die schadelijk kan zijn geweest voor zijn gezondheid en in hoeverre hiervan Corus (thans Tata Steel) een verwijt valt te maken.

Het hof oordeelt als volgt. De deskundigen hebben tot uitgangspunt genomen dat het gebruik van asbest in de remmen en koppelingsplaten van kranen en walsen vast staat en dat niet is betwist dat deze (het hof begrijpt: remmen en koppelingsplaten) als diffuse bronnen van asbest in de walserij aanwezig zijn geweest. De kernvraag is volgens de deskundigen of deze diffuse bronnen tot blootstelling aan asbest kunnen hebben geleid bij werkzaamheden aan de wals. Op basis van twee interne notities van (destijds) Hoogovens achten de deskundigen overtuigend aangetoond dat als gevolg van slijtage van remmen van de kranen asbest aanwezig kan zijn in het stof dat neerslaat onder en in de omgeving van de kranen. De deskundigen hebben zich daarbij rekenschap ervan gegeven dat de interne onderzoeken niet allemaal betrekking hadden op de walserij waar werknemer zijn werkzaamheden uitvoerde. De deskundigen hebben vervolgens op basis van eerdergenoemd onderzoek zeer plausibel geacht dat zich gezondheidsrelevante hoeveelheden asbest in de omgevingslucht rondom kranen kan hebben bevonden. Ook hierbij hebben zij zich rekenschap ervan gegeven dat het bedoelde onderzoek niet direct betrekking had op de walserij. De deskundigen zijn tot dezelfde bevindingen gekomen met betrekking tot de diverse toepassingen van asbest op de walsen. Zij hebben daarbij in het bijzonder verwezen naar het periodiek schoonspuiten van de motoren van de wals met perslucht, een activiteit met directe blootstelling aan asbest. De deskundigen hebben opgemerkt zich te realiseren dat er geen meetgegevens beschikbaar zijn op dit punt. Het hof komt derhalve tot de conclusie dat sprake is geweest van een blootstelling aan schadelijke stoffen die de mesotheliom kunnen hebben veroorzaakt. Corus had op basis van wetenschappelijke informatie, adviezen in arbeidsgeneeskundige handboeken en publicaties voor bedrijfsartsen en door P-bladen van de overheid inzicht in informatie over risico's van blootstelling aan asbest voor de gezondheid. In de jaren 1965-1976 bestond geen goed kwantitatief inzicht in welke blootstellingsniveaus geassocieerd waren met het risico op het

ontstaan van mesotheliom. Vanuit het asbestbeleid zoals dat in 1971 in P-blad 116 is neergelegd mag worden verwacht dat maatregelen werden genomen om blootstelling aan asbest te beperken. Dit betreft een breder pakket van maatregelen waarin ook aandacht is voor de achtergrondblootstelling, het vrijhouden van ruimten en machines van asbeststof, en aandacht voor adequate schoonmaakmethoden. Strikte toepassing zou ook hebben moeten leiden tot maatregelen bij bijvoorbeeld de schoonmaak van de walsen met perslucht. Echter, zoals de literatuur over blootstelling in autogarages laat zien, zijn geen niveaus te verwachten van asbest in de lucht, structureel hoger dan 2 vezel/milliliter lucht, hoewel incidenteel hogere niveaus niet zijn uit te sluiten. De waarde van 2 vezel/milliliter lucht moet praktisch gezien als MAC-waarde worden beschouwd voor die tijd. Als die waarde als uitgangspunt wordt genomen is het denkbaar dat de blootstelling in de walserij als relatief laag is beschouwd. Tegelijkertijd moet worden opgemerkt dat in de periode waarin werknemer was blootgesteld, ook in meerdere publicaties erop is gewezen dat een zo laag mogelijke blootstelling zou moeten worden gerealiseerd. Dit geeft aan dat er destijds al de nodige twijfel bestond over het beschermend effect van voorgestelde grenswaarden (MAC-waarden), maar dat dit nog niet werd vertaald in lagere grenswaarden. De vraag hiermee is dus vooral of gegeven de praktische mogelijkheden is gepoogd een zo laag mogelijke blootstelling te realiseren. Het feit dat in de uitgevoerde onderzoeken sprake was van contaminatie van de omgeving en ophoping van stof onder kranen in de walserij, suggereert dat bronnen niet direct en adequaat werden geëlimineerd. Ook het gebruik van perslucht is geen adequate maatregel om blootstelling te vermijden. Daarmee bestaat er twijfel of Corus bij de werkzaamheden in de walshal de werkzaamheden heeft uitgevoerd volgens de inzichten en instructies die destijds als stand der kennis konden worden beschouwd. Op grond van het deskundigenrapport neemt het hof als vaststaand aan dat Corus destijds, in de jaren waarin werknemer werkzaam was voor haar, bekend had behoren te zijn met de gevaren van mesotheliom bij het werken met wit asbest en dat Corus toen niet ervan mocht uitgaan dat de blootstelling van haar werknemers in de walserij aan asbeststof, zoals die concreet heeft plaatsgevonden, geen risico voor mesotheliom opleverde. Dat de blootstelling waarschijnlijk onder de MAC-waarde van twee vezel/milliliter lucht bleef, zoals Corus naar voren heeft gebracht, leidt niet tot een ander oordeel. De deskundigen hebben weliswaar opgemerkt dat deze MAC-waarde destijds als de relevante wettelijke veiligheidsnorm moest worden beschouwd, maar zij hebben eveneens naar voren gebracht dat in het Asbestbesluit van 1977 specifiek wordt benoemd dat het op dat moment niet bekend was in hoeverre deze grenswaarde bescherming kon bieden tegen het ontstaan van mesotheliom en dat daarom de concentratie van asbeststof in de inademiningslucht zo laag mogelijk – zo laag mogelijk beneden de MAC-waarde – moest worden gehouden. Zij hebben daaraan toegevoegd dat het Asbestbesluit weliswaar dateert van vlak na de periode dat werknemer op de walserijen heeft gewerkt, maar dat de inhoudelijke discussie hierover natuurlijk wel in de jaren voorafgaand aan het Asbestbesluit heeft plaatsgevonden. Op grond hiervan is het hof van oordeel dat Corus ter bevrijding van haar aansprakelijkheid geen beroep toekomt op de genoemde MAC-waarde.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 16-06-2015

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2015:2299

Zaaknummer: 200.043.353/01

Rechters: R.J.F. Thiessen, S.F. Schütz en A.R. Sturhoofd

Advocaten: A. van Hees en R.F. Ruers

Wetsartikelen: 7:658 BW